

det nuværende ærede Medlem, den nuværende ærede Ordfører, og at den øvrige Del af Reformen, som omfattede alle Arbejdere i Landet, altsaa havde en bred reformatorisk Karakter, stammede fra afdøde Folketingsmand Berg. De havde samarbejdet; men jeg gentager, jeg tager vist næppe fejl i, at i Hovedtrækkene var Sammenhængen denne. Og nu staa vi ved det Resultat, at ikke alene har man forladt det Grundlag, som var bygget op gennem Landstingets og Regeringens Arbejde i socialreformatorisk Retning, men den Del af Reformen, som fortrinnsvis skyldes Berg, er nu udeladt, og det, der er tilbage af Reformen, er det, som skyldes det ærede Medlem for Aalborg, det er nemlig Princippet om den enkelte Arbejdsgivers Ansvarliggørelse over for Ulykker, der ikke i hans Tjeneste. Det, der altsaa nu er naat, er det, at der i Stedet for en social Reform er kommet, hvad jeg næsten kunde fristes til at kalde en industriel Krigsklov. Vi se her Spørgsmaalet stillet op som en Sag til Afgørelse direkte mellem den enkelte Arbejdsgiver og hans Arbejdere, ganske vist saaledes, at der er indført en Appellinstans til Afgørelse af Trætte og Strid paa dette Omraade; men i første Række er det en Strid, der afgøres direkte mellem Arbejdsgiver og Arbejder, det er ikke det, som man har forstået ved socialreformatorisk Lovgivning, tværtimod, det er Udtrykket for den individualistiske Samfundsbetragtning, og jeg tager heller næppe fejl, naar jeg i den Opposition, som er kommen til Orde fra det ærede Medlem for Horsens (Wulff) ser et Udtryk for, at den fra Industriens Side vil blive opfattet paa denne Maade. Jeg har hørt sige, at det har ikke noget paa sig, der er ingen Betæneligheder herved; man siger: Lad den store Industri kun bære disse Udgifter forlods, de have Naad til det, og dem behøve vi ikke at staae. Nej, ganske vist, jeg tror ogsaa, at der er en stor Del af Storindustrien, som slet ikke behøver nogen Staaansel, den arbejder saa trygt, saa kapitalstærkt og saa overlegent over for sine Konkurrenter, at den meget godt kan bære en større Andel af Byrderne og navnlig da disse. Men husk paa, at ved en Fremgangsmaade, som den der herved benyttes, naar man ikke særlig at ramme Storindustrien; thi den er allerede forfiktret, den har sine Sager i Orden paa dette Omraade i de allerfleste Tilfælde. Enten er Storindustrien selv saa kapitalstærkt, at den er i Stand til at være sin egen Ulykkesforsikrer eller ogsaa har den ordnet sig med de forskellige Forsikringselskaber; som Regel kan man gaa ud fra, at Storindustrien har afviklet sine For-

pligtelser paa dette Omraade. Men de, som ville blive ramte ved denne Lovs Gennemførelse, blive alle de mindre Forretninger, som staa i Konkurrence med Storindustrien, de, som altsaa trykkes særdeles af den Konkurrence, som udgaar fra Storindustrien, det er dem, man nu lægger denne Byrde paa, og jeg kan ikke nægte, at den Diskussion, der er ført for et Øjeblik siden, har gjort paa mig det Indtryk, at da Spørgsmaalet blev om personlig Ansvarliggørelse af Landbruget paa dette Omraade, have forskellige Medlemmer her i Salen følt Betæneligheder der overfor, hvad man ikke har været saa tilbøjelig til over for adskillige af de Virksomheder, som Loven ellers kommer til at ramme. Jeg tror, der var al Grund til ogsaa at lade de forskellige Industrier, hvis Bærere konkurrere indbyrdes, komme til at bære et vist solidarisk Ansvar over for disse Byrder. Naar det Forsøg, som blev gjort i sin Tid fra Regeringens Side støttet af Landstinget paa Basis af Regeringskommissionens Arbejde, havde delt Ansvarligheden mellem visse Klasser af næringsdrivende i Landet, saa gif det netop ogsaa der ud paa, at man til en vis Grad lod Samfundet gennem visse Organisationer bære denne Byrde, og naar det mødte saa stærk Modstand i Begyndelsen af Halvfemserne, tror jeg, at det for en stor Del berøede paa dette, at man fra Storindustriens Side ikke ønskede at være Parthaver i noget fælles Ansvar. Det er jo altid Tilfældet, at enhver individualistisk Lovgivning vil blive til Fordel for Kapitalstyrken; der, hvor alle Præster stilles frit over for hinanden i Konkurrencen, der er altid Kapitalen stærkest og vil til syvende og sidst gaa af med Sejren, og særlig vil dette, ogsaa blive Tilfældet her, naar de enkelte stilles over for det personlige Ansvar, den personlige Byrde, vil Kapitalen der blive den stærkeste ogsaa i denne Konkurrence. Se, det var det ene Princip, med Hensyn til hvilket jeg gentager, at jeg tror, jeg ikke tager fejl, naar jeg tilskriver det særlig den ærede Ordførers Initiativ. Det er selvfølgelig en fuldstændig berettiget Samfundsoptattelse, men jeg kan for mit Vedkommende ikke dele den, og jeg undres noget over, at Folketinget saa beredvillig har rakt hele denne principielle Betragtning Haanden. Det andet Princip er dette, at man fuldt ud er gaaet over fra Forsørgelseslynspunktet til Erstatningslynspunktet. Den ærede Ordfører har jo i tidligere Aar hævdet meget stærkt, at hvad det gjaldt om, var at give den paagældende Arbejder Erstatning for den Invaliditet, der havde ramt ham som Følge af en Ulykke, og naar den Er-